

det er ingen ministeriel Fortolkning. Det er muligt, at Domstolene kunne komme til et andet Resultat ved at fortolke Ordene, naar de blive staaende saaledes, som de nu staa, men her for Diskussionen er den nævnte Fortolkning givet, og det er et betydeligt Fremskridt, thi Mindretallet kan nu gaa bort fra den Betragtning, som gik ud fra, at Ordene: „ved dets Stiftelse“ betyde „under Forhandlingerne om dets Stiftelse“, hvilken Betragtning gik ud paa, at, naar de betyde det, saa var Bestemmelsen i § 7 til ingen Nytte for Husbonden. Denne Betragtning kunne vi altsaa forlade og gaa ud fra, at Ordene „ved dets Stiftelse“ betyde „strax efter dets Stiftelse“. Den høitæredede Minister hentydede ogsaa til, at jeg havde gjort mig skyldig i Subtilitet ved at forlange, at i Tilfælde af en Forlængelse af Lyendefortrakten maatte Parterne staa op strax efter Kl. 12 om Natten for at faae disse Paategninger givne eller i alt Fald for at faae Forholdet stiftet paany. Jeg har Forvisning om, at jeg ikke har udtalt mig saaledes. Ved at gaa over til at omtale en Forlængelse af Lyendeforholdet har jeg i Forbindelse med, at jeg tidligere havde sagt, at der jo maatte være et Moment, hvor Rettsforholdet maatte siges at være stiftet, udtalt, at ogsaa ved Forlængelsen maatte der være et saadant Moment, og at dette maatte siges at være indtraadt ved Skiftet fra det ene Døgn til det andet, ved Fristens Udløb. Jeg skal derimod indbrømme, at jeg gjorde mig skyldig i en Feil ved at navne den 31te Januar i Stedet for, som det er de Medlem for 5te Kreds (Ogenbøll) bemærkede, den 1ste Februar. Jeg maa imidlertid nu, staaende paa den givne Fortolkning, nemlig at der menes strax efter Forholdets Stiftelse, sige, at Bestemmelsen, selv saaledes forstaaet, er en Bestemmelse, som efter Mindretallets Skøn, ikke bør komme ind i Loven, og jeg vil sige: Her i Salen taler man om Subtilitet; men det virkelige Liv benægter Berettigelsen til at bruge dette Udtryk under de foreliggende Forhold. Naar ude i Livet Spørgsmaalet kommer frem, og Dommeren skal skønne, om i det givne Tilfælde Forlangendet kan siges at være stillet strax eller ikke, saa kan han ikke sjerne det ved at sige: Det er et meget subtilt Spørgsmaal. Naar man fremdeles gaar ud fra denne Fortolkning af „ved dets Stiftelse“, saa kan der jo komme Tilfælde, hvor det stiller sig klart: — hvad der ogsaa er fremdraget under Abovalgets Forhandlinger af et æret Medlem —, at Husbonde og Lyende ere komne sammen og ere blevne enige om de for-

skjellige Betingelser, ere blevne enige om Tid og Løn, og saa siger Husbonden til Lyendet: Saa ere vi jo enige, og derpaa svare Lyendet: Ja. Al saa Kontrakten er stiftet, det er jo givet; men saa tilspør Husbonden: Saa skulle vi have denne Paategning. Stiller Sagen sig saaledes, saa vil Dommeren indbrømme, at det er ved Forholdets Stiftelse, at Forlangendet er stillet. Men Sagen kan ogsaa stille sig saaledes, at et Lyendeforhold stiftes f. Ex. i Februar, og Lyendet kommer til Mai, og saa stilles Forlangendet. Der vil det ganske vist siges, at det ikke er „ved dets Stiftelse“. Men mellem disse Yderligheder have vi alle disse Mellemtilfælde, hvor det vil være vanskeligt for Domstolene at afgjøre, om det er ved Forholdets Stiftelse eller ikke, og det saa meget mere, som der ikke foreligger — og det vil være et væsentligt Moment ved Domstolene — nogen som helst væsentlig Retgrund til, at Husbonden skulde have mindre Omgang til at stille Forlangendet nogle Timer eller Dage efter end til at stille det — for at bruge et andet Udtryk, som blev brugt forrige Gang — i Kontinuitet med Rettsforholdets Stiftelse. Naar altsaa Spørgsmaalet fremkommer, skal Dommeren dømmе, og han skal skønne, om det kan synes at være „ved Forholdets Stiftelse“, at Forlangendet er stillet. Ja, det kan dog endnu gaa; men at noget Saadant kommer til hans Afgjørelse, det finde vi ganske vist ikke helbigt. Disse Betragtninger ere dog paa en vis Maade af en forholdsvis mere underordnet Karakter overfor den Hovedindvending, som Mindretallet har mod Bestemmelsen i § 7, naar den skal fortolkes, saaledes som den nu er fortolket. Det er dog ganske vist et og for sig en noget besynderlig Forbestemmelse, at hjemle en Kontrahent at afslutte en Kontrakt færdig, og efter at den er færdig, berettigede ham til at stille yderligere Bilkær med den Virkning, at, naar den anden Part ikke gaar ind derpaa, saa paaføres der denne visse Under, her Erstatning og Straf. Dette er, som sagt, allerede et og for sig en noget besynderlig Bestemmelse; men ogsaa det tillægge vi en underordnet Betydning. Men vi kunne ikke se rettere end at, naar man vil give en Forbestemmelse saaledes, saa giver man — naturligvis er den ikke givet i den Hensigt og med det Syn paa Sagen, det er selvfølgelig — en Anvisning paa Styfighed. Loven siger: Det har vi vist sig, at Lyendet er tilbøieligt til ikke fuldt ud at respektere sin Kontrakt; vi maa give et nyt Middel og det særlig mod tredje Mand, at han ikke letter Lyen-